

Anexa 1

la Ordinul Ministrului Educației Cercetării și Tineretului nr. 5909 din 12.11.2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
PENTRU

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU OCUPAREA POSTURILOR
DIDACTICE DECLARATE VACANTE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR

LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ ȘI METODICA PREDĂRII
ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV – EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

EDUCATOARE

2008
București

A VERSENYVIZSGA TEMATIKÁJA

–Óvónők–

I. A VIZSGAPROGRAM ALAPELVEI

- A tantárgypedagógia tartalmainak összehangolása a pedagógia, pszichológia és didaktika újabb eredményeivel;
- Az irodalmi, nyelvi és tantárgypedagógiai ismeretek alkalmazása
- Az interdiszciplinaritás, a tantárgyterületek (nyelv és irodalom) integrációjának és az alkalmazhatóság elvének az érvényesítése;
- A rugalmas gondolkodás, döntésképeség, kreativitás és együttműködés elvének érvényesítése;

II. FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

- A nyelvi, irodalmi ismeretek alkalmazása változatos feladathelyzetekben
- Helyes, a változó kommunikációs helyzetekhez igazodó szóbeli és írásbeli anyanyelvhasználat
- A nyelvhasználati, irodalomértési képességek működtetése
- Az óvodáskorú gyermek szövegértését segítő tudatos szövegolvasási képesség bizonyítása
- Az óvodai nevelés nevelés újabb fejlődési irányainak ismerete és alkalmazása

III. VIZSGATANTÁRGYAK

- Román nyelv, irodalom és ezek tantárgypedagógiája – írásbeli
- Gyermekirodalom és anyanyelvi tantárgypedagógia – írásbeli

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, GYERMEKIRODALOM, ANYANYELVI TANTÁRGYPEDAGÓGIA

Részletes követelmények:

1. Kommunikációs helyzetekhez igazodó helyes nyelvhasználat
2. A gyermekirodalom ismerete, tudatos szövegolvasó képesség és esztétikai magatartás bizonyítása
3. Anyanyelvi és stilisztikai ismeretek alkalmazása
4. Az irodalmi szöveghez és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tanulási helyzetek választása
5. Hatékony és alkalmazható tevékenységi tervezetek megvalósítása

Feladattípusok:

- 1.1. az irodalmi nyelv normáit betartó értekező szöveg alkotása
- 1.2. helyesírási ismeretek alkalmazása
- 2.1. irodalomelméleti ismeretek alkalmazása
- 2.2. adott szöveg értelmezése
- 2.3. adott szöveg műfaji besorolása
- 2.4. az életkori sajátosságokhoz igazodó szövegfeldolgozási technikák ismerete
- 3.1. hangtani ismeretek és ezek alkalmazása
- 3.2. jelentéstani ismeretek és ezek alkalmazása (elsődleges jelentés, átvitt jelentés, rokonértelműség, ellentétes jelentésű szavak)
- 3.4. szófajtnai, mondattani ismeretek és ezek alkalmazása
- 3.5. stilisztikai ismeretek és ezek alkalmazása
- 4.1. kreativitás és eredetiség a tevékenységek tervezésében
- 4.2. az óvodáskorú gyermek kreativitását fejlesztő módszerek alkalmazása
- 5.1. tevékenységi típusoknak és életkori sajátosságoknak megfelelő tanulási helyzetek, tevékenységek, módszerek és eljárások választása

TARTALMAK:

1.1. Gyermekirodalom

I. Irodalomelméleti alapfogalmak:

A lírai műnem főbb műfajai. Verstani alapfogalmak. Szóképek és retorikai alakzatok.

A epikai műnem főbb műfajai. Narrációs eljárások.

II. Gyermekirodalom

A gyermekirodalom fogalma.

A magyar gyermekirodalom kezdetei (Bezerédj Amália, Gáspár János)

A népi gyermeklíra: a mondóka, mondókatípusok, játékversek, kiszámolók.

A népi gyermekjáték

Találós kérdések. Közmondások, szólások.

A népmese és a népmonda. Népmesetípusok (a varázsmese, a tréfás mese, az állatmese)

Mesegyűjtemények: Arany László, Illyés Gyula gyűjtései.

A tanítómese. La Fontaine tanítómeséi.

A műköltészeti mese. Benedek Elek meséi. Kányádi Sándor meséi.

A meserény. Fodor Sándor, Lázár Ervin meseregényei.

Pósa Lajos, Weöres Sándor, Kányádi Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Kovács András Ferenc gyermekversei.

1.2. Magyar nyelv

I. Hangtani ismeretek:

A beszédhangok. Magánhangzók és mássalhangzók jellemző jegyei. A beszédhangok egymásra hatásának törvényszerűségei

A szótag és a szótagolás

II. A helyesírás alapelvei

III. Jelentéstani ismeretek:

A szójelentés. Hangalak és jelentés viszonya (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak)

IV. Szóalaktani ismeretek:

Szótő és toldalékok.

A toldalékok fajtái (képző, jel, rag).

V. Szófajti ismeretek:

A szófajok rendszere (ige, névszók, igenevek, határozószók, névelő, névutó, kötőszó, igekötő, módosítószók, segédige, indulatszó)

A szófajok helyesírása

A szófajok stilisztikai értéke

VI. Mondattani ismeretek:

Mondat. Szószerkezet. Mondatrész.

A mondatok osztályozásának szempontjai. Mondatfajták. Viszonyok a mondatban

1.3. Az anyanyelvi nevelés tantárgypedagógiája

I. A kommunikációs képességek fejlesztése:

Beszédfejlesztés a szókincs, a mondat és a szöveg szintjén.

Beszédművelés (beszédlégzés, helyes hangejtés, artikuláció, hangsúly, beszéddallam, metakommunikációs eszközök)

A kommunikációs képességeket fejlesztő anyanyelvi játékok

II. Az óvodai irodalmi nevelés:

Mesehallgatás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei

Vershallgatás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei

III. Szervezési mód–módszer–szemléltető eszköz kapcsolata az anyanyelvi tevékenységeken

Kötött és szabad foglalkozások, játékok

Az anyanyelvi nevelés módszerei

A szemléltető eszköz választásának szempontjai, szerepe

IV. Az előkészítő csoport anyanyelvi fejlesztési követelményei és feladatai

Az olvasás- és írástanítás előkészítése

Hangleválasztás, hangösszevonás képességének fejlesztése

Grafikus jelek, betűelemek formálása képességének fejlesztése

V. Az interdiszciplinaritás és integrált nevelés elve az óvodai anyanyelvi nevelésben.
Komplex óvodai tevékenységek tervezése és szervezése

AJÁNLOTT KÖNYVÉSZET

1. *** Documentar metodic, Editura V&I Integral, Bucuresti, 2001.
2. A. Jászó Anna (szerk.): A magyar nyelv könyve. Budapest, 1991.
3. Benedek Marcell: Irodalmi hármaskönyv. Kriterion Könyvkiadó 1982.
4. Bettelheim, Bruno: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek (Ford. Kúnos László), Korvina, Bp., 1985.
5. Cs. Gyimesi Éva: Teremtett világ. Kriterion Könyvkiadó, 1983.
6. Dankó Ervinné: Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában. Óvodapedagógusok, tanítók és szülők könyve a három-hétévesek fejlesztéséhez, Okker Kiadó, 2000.
7. Faragó József – Fábián Imre (szerk.): Bihari gyermekmondókák. Kriterion Könyvkiadó, Buk., 1982.
8. Fogarassy Miklós (szerk.): Ki kicsoda a mai magyar gyermekirodalomban? OSZKKMK.
9. Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken. Néprajzi monográfia. Kriterion Könyvkiadó, Buk., 1980.
10. Hegedűs Imre János: Benedek Elek. Monográfia. Pallas–Akadémia, Csíkszereda, 2006.
11. Komáromi Gabriella (szerk.): Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Bp., 1999.
12. Petrolay Margit: Könyv a meséről. Trezor Kiadó, Bp., 1996.
13. Szabó Zsolt: Kommunikációs készség és nevelés. Benedek Elek a gyermek- és ifjúsági irodalomért. Korunk, 2002. 10. sz.
14. Szerdahelyi István: Irodalomelméleti enciklopédia. Budapest, 1995.
15. Vita Zsigmond – Józsa Miklós – Király László – Jarosievits Erzsébet: Gyermek- és ifjúsági irodalom. Tankönyv az óvón%- és tanítóképz% pedagógiai líceumok számára, EDP, Buk., 1983.
16. Zilahy Józsefné: Mese – vers az óvodában I – II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.
17. A Korunk folyóirat gyermekirodalmi száma, 2002. 10. sz.
18. A Székelyföld folyóirat gyermekirodalmi száma, 2004. 11. sz.

Nota

Autori:

- drd. Zs. Ambrus Ágnes – Extensie Universitara a Universitatii Babes-Bolyai - Târgu Secuiesc, Facultatete de Psihologie si Stiinte ale Educatiei
- Ágoston Palkó Emese – Colegiul Național "M. Eminescu", Oradea

Coordonator:

- Nagy Enikő – Ministerul Educatiei Cercetării și Tineretului,, Directia Generală Învățământ în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul